

Halina Wilczyńska

Informacja naukowa w Bibliotece Naukowej Instytutu Kardiologii w Warszawie

---

Forum Bibliotek Medycznych 1/1, 475-477

2008

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

większość kosztów na zamawiającą bibliotekę. Największą zaletą przesyłania tekstów pocztą elektroniczną jest jednak skrócenie czasu realizacji zamówień.

Ciekawa jest również malejąca liczba zestawień tematycznych wykonywanych przez Bibliotekę. Jest to wynik dostępu do lokalnych i rozległych sieci komputerowych oraz wzrostu umiejętności samodzielnego sporządzania zestawień.

Spada także liczba wypożyczeń czasopism, co oznacza, że użytkownicy wykorzystują dostępne bazy danych, które zaspokajają ich potrzeby informacyjne.

Mgr Halina Wilczyńska
Warszawa – IK

INFORMACJA NAUKOWA W BIBLIOTECE NAUKOWEJ INSTYTUTU KARDIOLOGII W WARSZAWIE

Biblioteka Instytutu Kardiologii w Warszawie została utworzona jednocześnie z powstaniem Instytutu w 1980 r. jako część Działu Dokumentacji, Informacji Naukowej oraz Współpracy z Zagranicą. Nazwa działu świadczy o tym, iż najważniejszą funkcją Biblioteki, według zamierzeń ówczesnych władz Instytutu miała być właśnie informacja naukowa. Początkowo koncepcja roli, jaką miała wypełniać Biblioteka w zakresie informacji naukowej sprowadzała się do planów współpracy z CİNTE. Pierwsze lata istnienia Biblioteki były okresem, w którym nikt nie podejmował prób standardowego przygotowywania kwerend tematycznych dla pracowników naukowych Instytutu. Ręczne poszukiwania, których podstawą był Indeks Medicus, miały sporadyczny charakter. W połowie lat osiemdziesiątych GBL uzyskał dostęp on-line do serwera w Sztokholmie, a przez to do bazy MEDLINE. Mimo, iż GBL nie dopuszczał zewnętrznych użytkowników do bezpośredniej obsługi bazy, to między innymi dzięki wydawnictwu GBL-u możliwe było zaznajomienie się pracowników Biblioteki z zasadami i logiką komputerowych poszukiwań w bazie. Liczba przygotowywanych we współpracy z GBL-em profili nie zaspokajała jednakże szybko rosnących potrzeb w tym zakresie.

Przełomem było wprowadzenie na polski rynek baz bibliograficznych na CD-ROM oraz upowszechnienie się PC. Biblioteka na początku lat dziewięćdziesiątych zapnumerowała bazy MEDLINE na CD-ROM; EMBASE: Cardiology oraz Current Contents – Life Sciences i Current Contents – Clinical Medicine na dyskietkach. Komputerowo sporządzane profile tematyczne stały się standardową usługą oferowaną czytelnikom przez Bibliotekę.

Obecnie Biblioteka ze względów finansowych musiała zrezygnować z prenumeraty MEDLINE na CD-ROM. Wykorzystywanie tej bazy możliwe jest obecnie dzięki

udostępnianiu jej z serwera ICM Uniwersytetu Warszawskiego. Nadal na CD-ROM prenumerowany jest Current Contents: Clinical Medicine. W dyspozycji Biblioteki pozostaje także przygotowana przez GBL na CD-ROM Polska Bibliografia Lekarska.

Mimo, iż czytelnicy, od momentu, w którym Biblioteka zaczęła dysponować bazami danych na CD-ROM, mieli możliwość prowadzenia samodzielnych poszukiwań, w praktyce powszechne stało się zlecanie takich zadań pracownikom Biblioteki. Mimo wiedzy merytorycznej lekarzy o przedmiocie badań, dzięki zdobytemu uprzednio doświadczeniu, pracownicy Biblioteki potrafili (i potrafią) sporządzać trafniejsze niż czytelnicy zestawienia tematyczne. Fakt, iż pracownicy Biblioteki stali się niekwestionowanymi fachowcami wyspecjalizowanymi w poszukiwaniach bibliograficznych ma doniosłe znaczenie dla statusu Biblioteki. Analiza oczekiwań czytelników – lekarzy w stosunku do Biblioteki, wskazuje, iż pracownicy postrzegani są jako istotni partnerzy – niezbędni uczestnicy badań, których udział daje możliwość wykorzystania w pracy najbardziej istotnych dla opracowywanego tematu pozycji literatury naukowej.

Zapewniony, dzięki wysiłkom Biblioteki pełny dostęp do aktualnej informacji o piśmiennictwie, nie gwarantuje jednakże optymalnej pomocy, jakiej oczekuje naukowiec od biblioteki. Warunkiem koniecznym właściwej obsługi czytelników jest posiadanie przez bibliotekę możliwości natychmiastowego, a chociażby szybkiego dostarczenia pełnych tekstów publikacji, których opisy bibliograficzne zostały wyszukane w sporządzanych przez bibliotekę kwerendach. W najlepszym, pod względem wysokości dofinansowania przez KBN prenumeraty czasopism okresie, w Bibliotece Instytutu były zaledwie 44 tytuły najważniejszych światowych czasopism. Obecnie tych tytułów jest tylko 23. Oczywiście wynika z tego, iż Biblioteka Instytutu Kardiologii bez korzystania z zasobów innych bibliotek nie ma możliwości zaspokojenia potrzeb swoich czytelników. Najczęściej korzystamy w Warszawie z tradycyjnej formy wypożyczeń międzybibliotecznych zaprzyjaźnionej z nami od zawsze, Biblioteki Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc (a przede wszystkim korzystamy z wiedzy i doświadczeń Pani Stelli Fronczak). Na podobnym poziomie wykorzystujemy zasoby Głównej Biblioteki AM w Warszawie, GBL-u. Dużo satysfakcji dostarcza nam współpraca z Instytutami PAN-owskimi: Instytut Biologii Doświadczalnej, Centrum Medycyny Doświadczalnej. Zdecydowana większość materiałów dostarczanych jest czytelnikom Biblioteki w formie wydruków komputerowych z plików zawierających zeskanowane w innych bibliotekach i przesłane pocztą elektroniczną artykuły. Uzależnienie od innych bibliotek ma tę wadę, iż ze względu na często zdarzającą się zwłokę w realizacji zamówień Biblioteki okres oczekiwania czytelnika wydłuża się. Oczywiście twierdzenia tego w żadnym przypadku nie można uogólnić. Wiele współpracujących z Biblioteką Instytutu Kardiologii bibliotek reaguje z zadziwiającą szybkością i starannością na zgłaszane przez Bibliotekę potrzeby. Tego samego dnia,

w którym wysłane są e-mailem zamówienia, pliki zawierające skany zamówionych artykułów są przekazywane z Bibliotek Akademii Medycznych w Poznaniu, Krakowie, Katowicach, Łodzi i Lublinie. Optymalnym rozwiązaniem okazał się dostęp do bazy pełnotekstowej Science Direct – czasopism Elsewiera przez przystąpienie do Konsorcjum Elsevier sponsorowany przez firmę Pfizer Polska. Takie rozwiązanie zapewnia najsprawniejsze i najszybsze pozyskiwanie poszukiwanych tekstów. Niestety dostęp ogranicza się do tytułów jednego tylko, choć ważnego wydawcy, prenumerowanych w formie tradycyjnej przez uczestników konsorcjum.

Biblioteka Instytutu Kardiologii stara się reprezentować potrzeby swoich czytelników. Dla lekarzy kardiologów fundamentalne znaczenie ma dostęp do aktualnej, przede wszystkim anglojęzycznej, literatury światowej. Jeżeli w bibliografiach prac wskazywane są artykuły polskich autorów to z reguły są to publikacje w czasopismach o najwyższym Impact Factorze, a więc z reguły wydawanych w języku angielskim. Projekt „Wirtualna Biblioteka Medyczna”, którego idea musi być uznana za słuszną, może się okazać z punktu widzenia czytelników Biblioteki Instytutu Kardiologii interesujący wtedy, gdy umożliwi dostęp i finansowanie tego dostępu do światowych zasobów informacyjnych w środowisku sieciowym WWW, a przede wszystkim do baz pełnotekstowych.

Mgr Barbara Lampka-Jaworska
Warszawa – IPCZDz

DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNA BIBLIOTEKI NAUKOWEJ INSTYTUT POMNIK CENTRUM ZDROWIA DZIECKA W WARSZAWIE

Działalność informacyjna Biblioteki Naukowej IP-CZD polega głównie na sporządzaniu dla pracowników naukowych Instytutu wydruków komputerowych z posiadanych baz medycznych, oraz ściąganiu drogą elektroniczną kopii artykułów z innych bibliotek, także w systemie doc@med. Aktualnie dysponujemy dostępem do trzech baz:

1. Ovid Core Biomedical Collection I
2. Konsorcjum Elsevier
3. Proquest and Medline with Full Text (dostęp testowy)

Zapewniamy dostęp do powyższych baz, oraz do wersji on-line prenumerowanych przez nas czasopism wszystkim pracownikom naukowym Instytutu. Czytelnia biblioteki wyposażona jest w trzy stanowiska komputerowe z dostępem do internetu przeznaczone dla czytelników (także z zewnątrz). Na miejscu wykonujemy także odbitki kserograficzne z naszych zbiorów. Informacje o posiadanych bazach